Rättssäkra myndighetsåtgärder vid avvikelser

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Indikatorn 3 Rättssäkra myndighetsåtgärder vid avvikelser syftar till att se i vilken utsträckning krav som ställs på verksamhetsutövaren är rättssäkra.

Mått

Indikatorn *Rättssäkra myndighetsåtgärder vid avvikelser* mäter andel avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras. Livsmedelsverket anser att krav vid behov ska ställas i beslut redan i samband med att avvikelsen konstateras, inte först efter en uppföljande kontroll, därför ingår endast myndighetsåtgärder som vidtas i samband med den kontroll där avvikelsen konstaterades i beräkningen.

När vi i andra sammanhang använder begreppet myndighetsåtgärder avses även åtalsanmälan och sanktionsavgifter. Dessa myndighetsåtgärder innebär dock inte krav på verksamhetsutövaren, utan innebär istället att sanktionera överträdelser som redan ägt rum. Dessa myndighetsåtgärder ingår därför inte i beräkningen av indikatorn.

Det kan ta ett par månader från att en avvikelse upptäcks tills att myndigheten fattar beslut med åtgärdskrav, till exempel för att en kommunicering med verksamhetsutövaren först ska ske. Därför följs indikatorn upp för avvikelser som har konstaterats under en förskjuten tidsperiod jämfört med ett kalenderår. Myndighetsrapporteringen sker endast en gång per år och det skulle annars inte gå att se om avvikelser som har konstaterats i slutet av året har förenats med en myndighetsåtgärd. Perioden som mätningen avser är en tolvmånadersperiod som sträcker sig från 1 oktober till 30 september.

Ovanstående tidsperiod gäller dock inte länsstyrelserna. I deras myndighetsrapportering går myndighetsåtgärder inte att rapportera för en avvikelse från föregående kalenderår. För länsstyrelserna kommer endast myndighetsåtgärder som vidtas samma år som avvikelsen konstaterades att ingå vid beräkningen av indikatorn. Därför kommer också målvärdet att sättas något lägre för länsstyrelserna.

Om du vill veta mer exakt hur indikatorns värde beräknas så hittar du det på sidan Beräkning av respektive indikator.

Beräkning av respektive indikator

Mål

Livsmedelsverket önskar att att andelen avvikelser som åtföljs av beslut ökar, i enlighet med arbetssättet i God kontrollsed. Där strävar vi efter att kontrollen ska vara välplanerad, fokusera på de största riskerna och göra en samlad bedömning av de iakttagelser som görs vid kontrollen. Avvikelser som faller ut av sådan kontroll blir sannolikt till större del av allvarlig grad och motiverar beslut.

Det är inte ett mål att *alla* avvikelser ska förenas med myndighetsåtgärder. Många gånger åtgärdar företagaren avvikelsen självmant efter att bedömningen kommunicerats. I dessa fall finns ingen anledning för myndigheten att vidta åtgärder. Livsmedelsverket har när denna vägledning skrivs inte satt ett mål i procent, utan målvärdet kommer att sättas i samband med att vägledningen kring God kontrollsed utvecklas. Indikatorns värde för enskilda kontrollmyndigheter kommer inte att redovisas förrän ett målvärde har satts, tidigast avseende 2026 års kontroll.

Sammanfattning

Kommunala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverket
Mått: Andel avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras.
Mål: Sätts senare.
Indikatorn börjar användas: Tidigast efter rapporteringen av 2026 års kontroll.
Länsstyrelser
Mått: Andel avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras.
Mål: Sätts senare.
Indikatorn börjar användas: Tidigast efter rapporteringen av 2026 års kontroll.
Nationellt
Mått: Andel avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras.
Mål: Sätts senare.
Indikatorn börjar användas: Tidigast efter rapporteringen av 2026 års kontroll.

Senast uppdaterad 6 maj 2026 Ansvarig grupp ROR_LLK